

Hembygdsbladet

Årgång 19, nummer 3
Augusti 2017

Enhörna Hembygdsförenings
informationskrift

ÅRETS FÖRENING OCH ÅRETS
HEMBYGDSFÖRENING | 2016

HÖSTMARKNAD

Söndagen den 27 augusti, kl 13-16

vid HEMBYGDSMUSEET

Hembygdsföreningens årliga höstmarknad vid museet, "hemvändardagen",
genomförs som vanligt sista söndagen i augusti. *Välkommen!*

Enhörna Hembygdsmuseum

Öppet Söndagar 13-16, juni-september,
öppet för alla, ingen avgift.

Hembygds museet ligger vid

Överenhörna kyrka där buss 787 stannar.

Njut av miljön och spännande utställningar

Kaffeservering (Se vidare på sidan 2!)

ÅRETS HÖSTMARKNAD

Söndagen den 27 augusti, kl 13-16

Hembygdsföreningens årliga höstmarknad vid museet, "hemvändardagen", går som vanligt av stapeln sista söndagen i augusti.

Marknaden bjuder som vanligt på försäljning av lokala alster som:

- Grönsaker, äppelmust, hembakat matbröd och ev. honung, rökt viltkött, hemslöjd, fiskdamm, kaffeservering, kokt/grillad korv, tombola m.m.
- **Nytt för i år är gratis ansiktsmålning för barnen och bakluckeloppis (Boka plats i snarast!)**
- Inbjudande marknadsgata med mycket att handla
- Gott att äta
- Visning av veteranfordon

P.S. Anne-Marie tar gärna emot alla sorters hembakat bröd (tel 070/672 42 46 eller via mejl till: anne-marie.majhem@telia.com).

Vill du sälja dina alster på marknaden, boka plats för bakluckeloppis? Hör av dig till Olle för försäljning/bakluckeloppis före 20/8 för att få en plats tilldelad (070/844 15 76 eller olov.karlsson@live.se).

Välkommen!

SOMMARFESTENS BASAR PÅ 50-TALET - sommarens höjdpunkt.

Förutom Sommarfesten hade Syföreningen en Luciafest och Julfest. Lördagen före midsommar under 40-talet och fram till början av 90-talet ordnade Överenhörna Kyrkliga Syförening en Basar i Bygdegården. Kvällen inleddes med psalmsång och ett kort anförande av Grevinnan Signhild Aminoff. Därefter började försäljningen av tombolalotter, det som var den stora anledningen för att komma till Bygdegården denna kväll. Under året hade dess medlemmar stickat, virkat, vävt, sytt och broderat allt från vantar, grytlappar, mattor, kuddar och dukar. Signhild Aminoff var en outtröttlig tiggerska av vinster till tombolan, t ex en resa med linjebuss tur och retur till Hamburg eller på Göta Kanal, en ny Husqvarna cykel eller ett gruslass från Underås. På den tiden mycket värdefulla vinster. Dessutom hade samtliga syföreningsmedlemmar fått ihop alla möjliga och omöjliga vinster till tombolan. I ett nummer av Husmodern utlystes en tävling om det bästa syföreningsarbetet. Enligt Signhild Aminoff: "ett handarbete som skall säljas på en basar skall helst inte överstiga en materialkostnad av fem kronor, helst ännu lägre, 2-3 kronor." Ack ja det var på den tiden. På inträdesbiljetten lottades det ut en Thure Wallner tavla

under ett flertal år. Som sagt det var sommarens höjdpunkt för oss unga som vid detta tillfälle träffade jämnåriga och för de äldre var det verkligen en mötesplats att diskutera vardagliga händelser och bestyr med övriga sockenbor. Inför kvällen klädde man upp sig i sina bästa kläder och vi barn i våra examenskläder och flickorna med vitkritade tygskor. Kaffe, saft och härligt hembakat bröd serverades av "syföreningstanterna" i sina fina husmodersklänningar.
/Anne-Marie och Olle

Grevinnan i mitten.

VI TACKAR FÖR HJÄLPEN

Kvällen den 1 juni bjöd hembygdsföreningens styrelse sina "hjälpbetare" med respektive på en kväll med plockmat och förhandsvisning av de nya utställningarna.

Vi har många som hjälper oss med snickeri, målning,

postutdelning, bakning, sommarvärdar i museet, utställningar, skrifter, artiklar i bladet, klippning, snöröjning mm mm. Totalt bjöd vi in över 80 personer (styrelsen med respektive inräknade) och många kom. Vi fick så ont om platser att t o m de gamla skolbänkarna kom till användning.

Vi är så glada att så många vill hjälpa oss! Utan er hade det varit omöjligt att driva den verksamhet vi har idag!

Vi är alltid rädda att vi har missat någon när vi bjuder in! Känner du att vi har missat att bjuda dig trots att du hjälpt oss – Hör av dig! /Mona

FOLKSKOLAN 175 ÅR, I STADSHUSET

Den 8 juni var det vernissage i Stadshuset för utställningen om Folkskolan 175 år. Blågult band klipptes, skolorgeln ljud i lokalen, spelemän spelade, barnkör sjöng, tal hölls och många var på plats! Vi i vår förening företrädde av Mona och Anne-Marie som har satt ihop två stora skärmar om skolorna i vår kommun del samt hjälpt till att ordna den kommungemensamma delen.

Utställningen är mycket intressant och speglar det vi alla har varit med om under vår skolgång! Mest handlar det om hur skolan har sett ut genom tiderna, men våra nuvarande skolor är också representerade.

Missa inte att se utställningen i foajen till Stadshuset, öppen till den 8 september. /Anne-Marie och Mona

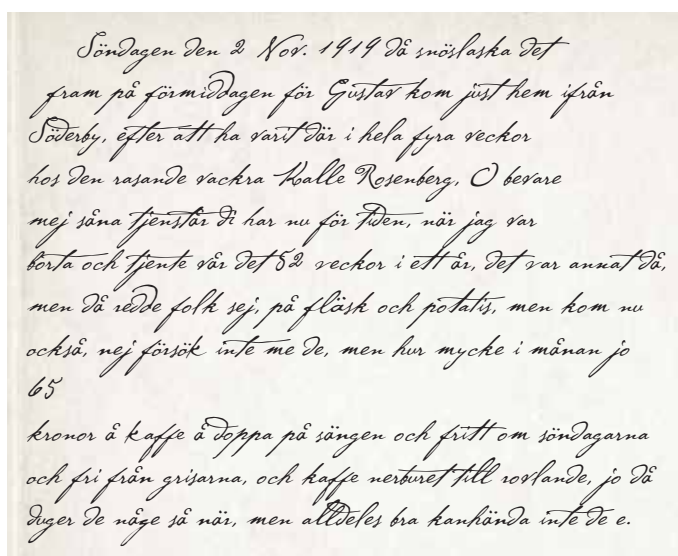

SKOLVÄGSVANDRINGEN

Ett femtontal personer mötte upp till en liten skogs-promenad i nära anslutning till muséet. Vi gick förbi Klockargården och Klockarhöjden, där vår småskolefröken Mia Isacson bodde under åren 1928 till slutet av 1960-talet. Vandrigen fortsatte, så att vi från vägen såg Krubban där skolstäderskan Maria Andersson med sin blinde man John bodde under många år. Strax därefter vek vi in i skogen till höger för att så småningom komma fram till vår idrottsplats där vi hoppade både längd och höjd och sprang 60 m, kastade med liten boll och slungboll. Det var också ofta vår fotbolls- och brännbollsplan. Flera av deltagarna hade också minnen från sina skolvägs promenader så vi utbytte dessa erfarenheter: att ro från Ridön under olika väderleksförhållanden, att gå i djup snö över isen eller att ta sig till skolan då isen varken bar eller brast ventilerades under vår promenad. Också alla tillfällen då vi kastade snöboll eller i största allmänhet busade med varandra sedan vi mött skolkamrater från Horn och Åleby på vår gemensamma väg till skolan. Efter en timme var vi tillbaka vid muséet där det smakade gott med en kopp kaffe och hembakat bröd.

/Anne-Marie och Olle

Frans G Wallin skrev dagbok nästan varje dag från 1902 och här är ett exempel från den som handlar om en höstdag den 2 nov 1919. /Anne-Marie

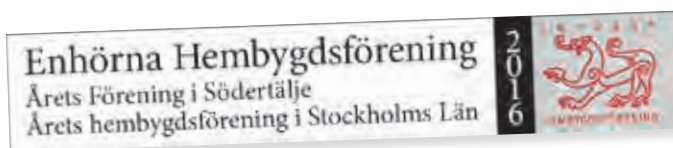
VAD HAR VI ANVÄNT VÅRA VINSTPENGAR TILL?

Hembygdsmuseet fick ju inte bara äran av att bli bästa förening i Södertälje och länets bästa hembygdsmuseet 2016 – Vi fick dessutom 10 tkr båda gångerna!

Då vi anser att vi inte hade fått utmärkelserna utan så många medlemmar så är vår viktigaste åtgärd att se till så att ni som är medlemmar får del av vinstpengarna. Det gör vi med en medlemskväll som ni kan läsa om separat på sista sidan i bladet. Vi har naturligtvis inte plats för alla medlemmar, men räknar med att ha fler medlemsaktiviteter genom åren. Förutom medlemskvällen har vi sett till att styrelsen har fått en studieresa till Norrköping där vi besökte Kyrkans Hus och tittade på deras kyrkoutställning som gav oss mycket inspiration till vår egen kyrkoutställning!

Vi har naturligtvis köpt våra banderoller för vinstpengarna, de som står vid ICA-hörnan, Lill-Ahlskorset och hembygdsmuseet och talar om att vi fått utmärkelserna! Och så har vi köpt den nya vägvisaren till olika besöksmål i och utanför Enhörna. Har ni inte sett den ännu så bege er till museet, förslagsvis en söndag då vi har öppet! /Mona

CAMPINGSEMESTER PÅ 30-TALET

Familjerna Karlsson och Jansson gjorde några semesterresor tillsammans under 30-talet. Det var fjärdingsman Ivan Karlsson med fru Hilda och dottern Gärd samt fjärdingsman Eskil Jansson med fru Clary och dottern Elsbeth som i Eskils bil besökte bland annat Dalarna. Elsbeth berättar: vi hade ett tält utan golv och tältsängar hade inhandlats för att de vuxna skulle ligga bra. Gärd och jag fick sova i bilen som var en Nash. Maten lagades på ett fotogenkök och Hilda medförde hembakt bröd som räckte under hela resan. Några stolar och bord hade inte tagits med inte utan vi satt på en filt på marken. Oftast stannade vi i en skogsbacke eller kohage som de vuxna tyckte såg inbjudande ut. Min pappa Eskil hade en grammofon som han tagit med. När vi stannade till i skogsbacke satt de vuxna igång grammofonen och spelade

se att bilen var ordentligt lastad, man har bland annat packning fastbunden på fotsteget. Dåtidens vägar såg helt annorlunda ut än vad de gör idag. Jag kan föreställa mig allt damm som fastnade på det utanpå liggande resgodset. Nu för tiden vill man ha alla bekvämligheter med sig. Husvagnar och husbilar fullt utrustade med kyl, frys, mikro, tv mm. Jag tror inte att det är många som idag skulle ta familjen med på en semestertripp med ett fotogenkök, grammofon och ett tält utan golv.

Paus i en backe, Ivan, Hilda, Clary och Elsbeth. Gärd ligger på magen framför de andra och viftar med benen i luften.

dåtidens popmusik. Vid resan som gick till Dalarna hälsade vi på hos släktingar till Hilda. Om jag kommer ihåg rätt hade de lantgård. Jag tyckte att det roligt och spännande när vi reste, säger Elsbeth, och jag kan inte minnas att det regnade och var dåligt väder en endaste dag.

Övernattning, Ivan, Hilda, Elsbeth, Clary som serverar kaffe samt Gärd.

Jag förmodar att Eskil var fotograf till korten eftersom han inte syns på bilderna. Fotot vid minnesstenen har troligen Ivan knäppt. /Britt-Mari

Clary, Ivan och Hilda i gröngräset.

När man så här långt efteråt tittar på fotografierna från resan kan man konstatera att det ser lugnt och avstressande ut att sitta på en filt i gröngräset. Man kan

Clary och Eskil framför minnesstenen över forntida stordåd vid Stora Skedvi utanför Borlänge.

HEMBYGDSFÖRENINGEN DELTOG PÅ TOREKÄLLBERGETS 1800-TALSVECKA

Fredagen den 30 juni deltog vi på Torekällbergets 1800-talsvecka med konservering, äppelringar, rabarber på flaska och ägg i vattenglas. Vi blev ombudda att delta i år också efter att ha gjort det förra året. Dessvärre hade

vi inte möjlighet mer än på fredagen, men det var en mycket trevlig dag som vi gärna gör om nästa år också. Vi hade besökare mest hela tiden och var fullt sysselsatta med att på plats visa hur man konserverar eller torkar äppelringar. Intresset är stort bland yngre och får vi sprida kunskapen några gånger till så blir det kanske ett uppsving för konserveringsglas! / *Kicki och Mona*

Vid museet kommer det svalor och häckar varje år. Det är hussvalor som bygger sina lerbon under takfoten på småskolan samt tornseglare (kallades förr tornsvalor) som häckar under takpannorna. Varje år kommer svalorna och flyttar in på samma ställe som året innan, då vet man att det är sommar. Min mormor (född 1900) berättade att även då hon gick i skolan i samma byggnader fanns svalorna där. Är det kanske samma släkt av svalor

som bor där ännu? Hussvalorna och tornseglarna flyttar till Afrika söder om ekvatorn under den kalla årstiden. Båda fågelarterna lever på insekter som de fångar i luften. Tornseglarna tillbringar större delen av sitt liv i luften, endast under häckningstiden "landar" fågeln.

Det är en fantastisk akrobatik i lufterummet vid museet. De små fåglarna kommer i 200 km/tim, bromsar upp och kommer in i sitt bo. I sommar har jag dessvärre inte kunnat se några tornseglare häcka vid museet utan bara hussvalor. Mycket tråkigt om tornseglarna lämnat museibyggnaderna. Vi får hoppas att de kommer åter.

/ *Britt-Mari Gylefors. Foto: Roland Lönnebro*

ÅRETS KAFFEREP

Kafferepet, som introducerades förra året, har nog blivit en av våra viktigaste mötesplatser! Många av våra aktiviteter innehåller många programpunkter att göra: lyssna på talare och musik, handla på marknad t ex. Men till kafferepet kommer man bara för att kalasa på alla uppdukade godsaker och samtidigt umgås med dem man känner och dem man hamnar bredvid.

Till årets kafferep kom minst 160 personer och uppdukat fanns 9 sorters kakor, bullar, sockerkakor, bakelser och tårtor till priset av 50 kr (och obegränsade omtag). Solen lyste, många stannade länge och vid borden bytte man platser och hann med att träffa många! Precis som förra året fanns även Överläkaren ... och ... på plats och cirkulerade bland gästerna. Påtår bjöds i liten (ack så varm och tung) silverkanna av personal enhetligt klädda med små vita förkläden.

Ett stort tack till alla medlemmar som har hjälpt oss att baka!

Har ni ännu inte besökt vårt kafferep? Kom nästa år! Vi kanske höjer priset en aning till nästa år, men det kommer fortfarande att vara mycket billigt! / *Kicki och Mona*

2017 ÅRS NATIONALDAGSFIRANDE

Det traditionella nationaldagsfirandet i Enhörna lockade omkring 250 personer till Hembygds museet! 150 fler än förra året —Rekord! Vi måste införskaffa flera stolar! Programmet inleddes med en gånglåt där Enhörnakören tillsammans med två spelemän och fanborg tågade in. Enhörnakören sjöng ett antal sånger mycket finstämt och spelemännen bjöd på två låtar till. Årets talare var vår styrelseledamot Anne-Marie Andersson som talade om skolan i Enhörna i anslutning till Skolan 175 år som infaller i år. Firandet avslutades med nationalsången.

Efter mötet öppnade museet för säsongen och de nya utställningarna om kartor som presenterades av Staffan Holmberg och enhörnakonstnären Åke Falk som presenterades av konstnärens son Christer Falk, lockade många besökare. /Mona

VÅRA TREVLIGA SKOLBESÖK

Den 23 maj kom Ekens förskola på besök. 32 barn 3-5 år tillsammans med personal och två föräldrar tog bussen från Ekeby och steg av vid Överenhörna kyrka. Solen sken, filtar lades ut på gräset då det var dags för en fruktstund. Fröken ringde in och barnen ställde upp parvis utanför. Alla barnen fick plats i bänkarna och fina teckningar ritades. Storskolan lockade med alla miljöer efter en härlig och riklig lunch. I lantköket kunde inte barnen förstå hur pigan kunde stå och tvätta sig vid spisen. Många frågade var duschen fanns.

Tiden som var kvar innan bussen gick hem ägnades åt lek med traktorn och i lekstugan. Några flickor ville prova brudkrona med slöja framför spegeln och man såg glädje i deras ögon. En modig pojke provade stormhatten. Vilka trevliga barn och personal. Välkomna åter! /Kicki och Britt-Marie.

MOPEDRALLY 17 SEPT.

Fjölårets succé - Mopedrallyt som nu går av stapeln för andra året!

Rallyt arrangeras av Enhörna Hembygdsförening tillsammans med Susanne och Pelle Höglund samt Bernt Eriksson.

Museet är öppet och det finns korg samt kaffeservering under dagen.

Samling vid Enhörna Hembygdsmuseum (vid Överenhörna kyrka) kl. 10.00.

Start 11.00, ingen föranmälan.

Välkommen!

ANMÄLAN TILL MEDLEMSMÖTE MED VISNING AV KLÄDER FRÅN 30-TALET

Vi är, som vi redan har påtalat många gånger, mycket stolta och glada för det stora intresse som finns för vår förening och gläds åt vårt stora medlemsantal.

Vi vill därför använda en del av våra vinstpengar till att ge er medlemmar en kväll med trevlig samvaro, gott fika och en upplevelse som har visat sig vara mycket populär:

MED VISNING AV KLÄDER FRÅN 30-TALET OCH FRAMÅT

En visning av äldre vackra plagg arrangerad av Kicki Lindqvist. Anmäl er snarast så att ni får plats på visningen, "först till kvarn" gäller! Vi har inte obegränsat med platser så vi måste ha anmälningar till **Kicki** via tel **070/990 40 83** eller e-mejl **kickilindqvist@spray.se** så att vi har anmälningdatum!

Datum och tid: Tisdagen den 17 oktober kl 19.00.

Plats: Bygdegården

Om ni inte är medlemmar – Anslut er nu!

TURLISTA ÅNGFARTYGET MARIEFRED 2017

3 juni - 18 juni trafik lördagar och söndagar.

23 juni - 20 augusti trafik tisdagar-söndagar.

26 augusti - 16 september trafik lördagar och söndagar.

10.00	Från STOCKHOLM	Till	20.00
11.50	Sandviken		17.50
12.25	Enhörna-Ekensberg		17.30
13.30	Till MARIEFRED	Från	16.30

ENHÖRNA HEMBYGDSFÖRENINGENS STYRELSE

Mona Elveskog, ordf.	070/214 55 01 (elveskog@telia.com)
Olle Karlsson, vice ordf.	070/844 15 76 (olov.karlsson@live.se)
Britt-Mari Gylefors, sekr	070/535 84 56 (b.gylefors@telia.com)
Anders Östensson, kassör	070/687 15 81 (andersostensson@hotmail.com)
Anne-Marie Andersson	070/672 42 46 (anne-marie.majhem@telia.com)
Kicki Lindqvist	070/990 40 83 (kickilindqvist@spray.se)
Bengt Johansson	072/877 24 34 (iobjohansson@c-sam.nu)
Juha Nyberg	070/325 99 03 (juha.nyberg@linearis.se)

E · N · H · Ö · R · N · A

HEMBYGDSPÖRENING

Box 39, 151 28 Enhörna

Medlemsavgiften är 150/200:-/år (enskild/familj).

Plusgiro 23 89 45-0 | Swish 1230961482

Hembygds museet hålls öppet söndagar under juni - september 13.00 - 16.00.

Tag kontakt med någon i styrelsen om du vill besöka museet vid annan tidpunkt.

Besök föreningens hemsida:

www.hembygd.se/enhorna-hembygdsforening

